

Co když dojde plyn... Česko patří k nejzranitelnějším

Jan Bureš, hlavní ekonom Patria Finance

<< **GLOSA** >> Všechny naše výhledy na rok 2022/23 leží na jednom jednoduchém, avšak zásadním předpokladu - do Evropy v nejbližších kvartálech dál poteče plyn z Ruska a další zima nebude narušená nedostatkem energií.

4. června 2022 - 10:30

Pokud by tento předpoklad neplatil, znamenalo by to, že naše odhady inflace půjdou dál vzhůru a především odhady ekonomického výkonu výrazně dolů, píše v komentáři Jan Bureš, hlavní ekonom Patria Finance.

Kritická z pohledu plynu je podle většiny mezinárodních institucí včetně Evropské komise právě zima 2022/23 - i přes výrazné úsilí (doplnění zásobníků, nahrazení ruského plynu alternativami) se pravděpodobně minimálně třetinu ruského plynu do nadcházející zimy nahradit nepodaří. Pak by muselo dojít na racionalizaci spotřeby plynu.

Naše simulace s použitím input-output tabulek ukazují, že pokud by došlo k poklesu nabídky energií (elektřina a plyn) pro nekritická odvětví (vše kromě zemědělství, potravinářského průmyslu, zdravotnictví a školství) napříč celou Evropskou unií, bude Česko patřit k nejzasazenějším regionům. Čistě v důsledku nedostatku energií by přímé nebo zprostředkované omezení výroby způsobilo kumulativně pokles HDP o více než 2,3 %. Hůře v EU by na tom bylo už jen Chorvatsko, Estonsko a Slovensko. Zásadní pro vyšší citlivost Česka přitom není větší závislost na dodávkách plynu z Ruska. Předpokládáme, že dodávky energií by solidárně zasáhly všechna "nekritická" odvětví napříč celou EU rovnoměrně. Česko je citlivější kvůli relativně vyšší závislosti ekonomiky, zejména pak průmyslu na plynu.

Celkový efekt vypnutí ruského plynu na českou ekonomiku by pak byl bezesporu výrazně vyšší. Jednak proto, že naše zjednodušená simulace nepočítá s tím, že by ve výrobních řetězcích docházelo ke krachům podniků a úplnému přerušování výroby. Zkušenosti z pandemie COVID ukazují, že pak je reakce v zasazených odvětvích nelineární – úplné zastavení i relativně málo významných subdodávek může zastavit i celé odvětví, jako například automotive. Navíc, kromě přímého a zprostředkovaného dopadu na produkci by se vypnutí plynu na české ekonomice podepsalo minimálně prostřednictvím dvou dalších kanálů.

Nedostatek energií by se odrazil v dalším nárůstu inflace a propadu reálných příjmů domácností - to by ve finále vedlo k poklesu agregátní poptávky. A kromě vyšší inflace by poptávku tlumila a vyšší nejistota a rizikové prémie na trzích - ty by zchladily zejména investiční poptávku.

Celkově by tak byl podle našich odhadů v roce 2022 (pokud by k přerušení dodávek došlo v Q3 2022) efekt dopadu vypnutí plynu do české ekonomiky více než dvojnásobný – snížení dynamiky HDP o 5-6 procentních bodů a start hluboké recese. Jedná se o odhady, které jsou z principu zatížené vysokou mírou nejistoty (klíčová by byla délka výpadku, počasí v průběhu příští zimy, míra související nejistoty a proti-reakce evropských vlád včetně Česka). Česká ekonomika by však ve všech scénářích patřila k těm nejvíce zranitelným v Evropě. Mezinárodní měnový fond v dubnovém výhledu počítá ve scénáři „zastavení dodávek plynu“ s tím, že by v nejzranitelnějších lokalitách došlo k poklesu HDP až o 6%.